

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ul. 11. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.952.

LETO X.   Telefon št. 2552.   LJUBLJANA, 24. decembra 1927.   Telefon št. 2552   ŠTEV. 147.

Ing. Milan Šuklje:

Življenje in gospodarstvo. (Božična pridiga.)

Jaz sem mnenja, in menda tudi mnogi drugi, da šteje pokojni gospod Noe, ki je prvi pridelal vino, med najuglednejše izumitelje in posebne dobrotnike človeštva. Tudi je dobro in koristno, da si hišni gospodar privoščič čašo rujnega vina, ob svečanih prilikah pa dve do tri. Prav tako pa je po drugi strani kvarno in žalostno, če revež-trpin porabi velik del bornega zaslužka v to, da svojo mizerijo potopi v strupenem žganju. O njem pravijo, da ga je dobil v kremplje »demon alkohol«, in pozabijo, da je ta demon dosti manj opasen nego je opasna njegova pošastna makja: revščina. V vseh šolah bi morali pridigovati ta važni nauk, da je revščina največji sovražnik človeštva in eden glavnih virov zla in grehov!

Ne gre za posameznega bogatina in reveža, marveč gre za narod v celoti. Kadar zapada narod v siromaštvo, takrat se vzbujajo in silijo na površje zli instinkti: zavist do bližnjega, mržnja do državne avtoritete, želja po krvavem prevratu. Že danes se čujejo resni glasovi, da nam preti kruta revolucija, če se ne pride v okom korupciji — tej umazani hčerki revščine — in če se ne odvrne opasnost obče »pauperizacije«. V blagostanju naroda se razvijajo čednosti, socialni čut in dobrotu, ljubezen do bližnjega in udanost do narodne države, na temelju blagostanja raste in cvete kultura in zorijo nje žlahtni sadovi.

Naše kmečko ljudstvo se naglo zadolžuje. V onih nerodovitnih pokrajinah, ki so že pred svetovno vojno dajale glavni kontingent izseljenikov, je siromaštvo že kmalu obupno. Pa tudi našim rodovitnim okrajem pretijo slabi časi. Celo vlada sama je postala pozorna, in v poročilu gospoda ministra zunanjih poslov, s katerim priporoča Narodni skupščini zakonske predloge o trgovinskih pogodbah s sosednimi državami, je jasno povedano: »da se druge države vidno in namenoma zapirajo proti našim agrarnim produktom ter da na žalost ne smemo več računati na izdaten izvoz žita in mesa«. — Ta pojav je lahko razumljiv. Napredne evropske države se z uspehom borijo proti svoji agrarni pasivnosti, z intenzivno kulturo polja in z umno živinorejo se bližajo neodvisnosti od uvoza. V kolikor jim nedostaje poglavitnih živil, zahtevajo in kupujejo le robo dobre in enakomerne kvalitete, kakor jo nujajo bogatejše dežele, kojih agrarno gospodarstvo je tehnično in trgovsko popolnejše od našega.

Mi moramo nujno delati na to, da se naše poljedelstvo intenzivira, stremeti moramo, da se uporabijo motorji in mašine za oranje, za setev in žetev in za prevažanje pridelkov. Ustvariti moramo na zadružni podlagi trgovsko organizacijo kmetijstva za nakup in prodajo, za nabavo mašin in umetnih gnojil in zlasti za splošno uvedbo električne ter druge motorne sile.

Politika gospoda ministra prosvete, ki ukinja gimnazije in ne dotira strokovnih šol je stvarno pogrešena. Da si nisem prijatelj gimnazijskih profesorjev, moram priznati, da niso oni krivi preštevilnemu obisku teh učilnic in naraščanju lačnega duševnega proletarijata. Dajte narodu poljedelskih in šumarskih strokovnih

šol, skrbite za uspeh in ugled takih zavodov; pa se bodo odvišne gimnazije same spraznile, da se morejo mirne duše zapreti. Država naj nadalje energično pospešuje elektrifikacijo dežele in naj ukine trošarino na električne žarnice, na petrolej, nafto in bencin, kajti ta trošarina je protikulturna in protinarodna.

Poleg gospodov, ki so se že na univerzi učili narodnega gospodarstva, imamo danes v državi tako številno trumo gospodarskih strokovnjakov-teoretikov, zlasti tudi nabiralecev in piscev reklamnih člankov za industrijske interese, da se nam kar skoro obeta čudovit razvoj industrije. Vsekakor je industrijalizacija dežele pred vratmi. Treba le, da se vrata na široko odprejo. Zaenkrat so ta vrata pač še zaprta na sedem ključev in teh ključev še niso našli. V istini nam je industrijalizacija neobhodno in nujno potrebna, mi moramo ustvariti veliko narodno industrijo. Če nam to uspe, se bo zmanjšala potreba po uvozu tuje robe, ker bomo sami pridelali finalne produkte; takrat tudi ne bomo več prisiljeni, da pod ceno izvažamo agrarne proizvode, kajti naglo se bo dvignil domači konsum. Trgovinska bilanca bo postala aktivna in dežela bogata. Niti ne bodo naši reveži silili v prekomorske kraje, ker bo dela in kruha doma dovolj.

Mi se danes ponašamo z napredno industrijo v Sloveniji in Hrvatski in z respektom uvažujemo industrijski koncern gospoda Iliča. Če pa primerjamo vse to skupaj z industrijo zapadne Evrope, Nemčije in Amerike, tedaj vidimo, da smo šele v prvih skromnih početkih. Potem tudi spoznamo, da imamo še prostora v izobilju za razvoj v širino in višino in da preostajajo še nedogledne možnosti dela in zaslužka. Naša industrija, kakor je sedaj, je potrebna in koristna, navzlic dejstvu, da je po znatnem delu v posesti ljudi, ki niso naše narodnosti. Koliko boljše in lepše pa bi bilo, da imamo res ono ponosno in bogato narodno industrijo, ki jo želimo in hočemo!

Najpreje mora naš narod spoznati, da je življenjski standard pravega industrijskega delavca razmeroma ugoden. Ne smemo ga soditi pa neurejenih in često siromašnih prilikah, v katerih vegetirajo uslužbenci kakega neznatnega tvorniškega obrata, zasnovanega brez zadostnih sredstev in brez sposobnega vodstva. Delavci velikih industrijskih podjetij stanujejo in živijo na meščanski način in neprimerno zdraveje in udobneje nego revni hribovski kmetje in kajzarji. Skrajšanje delovnega časa, bolniško in nezgodno zavarovanje, uplivanje drugih socialnih ustanov in zlasti socialna prizadevanja mnogih podjetij samih, vse to je prispevalo, da je položaj delavstva prilično zadovoljiv in daleč smo od one mizerije, ki je za časa Karla Marxa tlačila angleške industrijske trpine. Pa tudi v tem pogledu bo še zdravega napredka.

Za ustanovitev in za obratovanje velike tvornice je treba denarnih sredstev. Finansiranje take tvornice pa nikakor ni privilegij tujega kapitala ali poedinih mogočnih kapitalistov, marveč bi mogli potrebno glavnicu složiti naši domači ljudje, ki danes svoje prihranke najraje nalagajo v številne hranilnice in posojilnice. Predno pa smemo nagovarjati naše rojake, da naj kupujejo industrijske delnice in obligacije, moramo najpreje poskrbeti, da bo njih denar res

varno in plodonosno naložen. Imeti moramo nov zakon o delniških družbah in nov zakon o pospeševanju narodne industrije.

Sedanji naši zakoni o delniških družbah so lepo in podučno čtivo, niso pa za rabo. Oni določajo odgovornost uprave, a kedar pride do poloma in do neznanskih izgub, takrat začne polemika v listih in učeni prepir v gostilni. Meseca septembra 1926 je ustavila plačila velika banka, nad 160 milijonov dinarjev je šlo ne ve se kam, pa do danes nismo čuli o kazenskem postopanju proti krivcem te škandalozne aфере. Novi enotni zakon o delniških družbah mora prepričati vsakega člana uprave družbe, da nosi on polno odgovornost napram delničarjem in pred kazenskim sodnikom, tako da se bo vsakokrat otipal za ovratnikom, predno bo glasoval o važnih odločbah. Ta zakon mora tudi varovati manjšine in vsako poedino delnico pred zlorabo večinske moči in mora manjšinam dati proporcionalno udeležbo v upravi in v nadzorstvu podjetja. V istem cilju naj novi zakon točno določi dolžnosti državnega nadzornega organa tudi preko nemega prisedanja in hvaležnega prejema običajne nagrade.

Obenem s preustrojem akcijskega prava hočemo zakon, ki pospešuje ustvarjanje velike narodne industrije. Tak zakon bo maksimalno davčno obremenitev narodnih delnic in narodnih delniških družb v mejah, ki so primerne in pristojne. Dočim se morda zasigura neko minimalno obrestovanje delniškega nominala, se mora dopustiti možnost dosti višjega obrestovanja vsaj ob enakih davčnih pogojih, kakoršni veljajo za hranilne vloge. Današnji način obdavčevanja industrijskih podjetij, ki polagajo javne račune, je nemoralen in neumen. To obdavčenje se mora vsekakor preurediti tako, kakor vele vata zdrav razum in državljansko poštenje. Preko tega pa naj novi zakon za pospeševanje narodne industrije odredi še one izdatne posebne ugodnosti, ki sem jih preje že omenil. Naš državljan, ki naj za skromne svoje prihranke kupuje narodne industrijske papirje, sme zahtevati, da se mu riziko take naložbe odvaga z možnostjo davka proste višje rentabilnosti.

Hotel sem s to pridigo pokazati, da sta življenje naroda in gospodarsko delo vseskozi v tesni zvezi in da je treba globlje proučiti tak problem, kot je industrijalizacija dežele, nego se to običajno dela. Uverjen pa sem, da moreta modra zakonodaja in uvidna gospodarska politika pomagati naši deželi do uprav čudežnega razmaha. Vsakdo, ki ljubi našo domovino, mora iskreno želeli, da se skoro prikaže velika zvezda na nebu in da popelje naše modre državnike pred borno štalico, v kateri biva mladi naš narod. Globoko naj se mu klanjajo: kajti iz revščine se bo povzpел do kraljevskega slovesa med narodi, do sreče, zadovoljstva in blagostanja!

Trgovinska pogodba z Nemčijo stopila v veljavo.

Službene Novine od 20. t. m. priobčujejo zakon o trgovinski pogodbi med našo državo in Nemčijo. Uvozniki in trgovci sploh, se opozarjajo, da je s tem stopila v veljavo tudi pogodbeni izvozna in uvozna carinska tarifa med našo državo in Nemčijo.

Kdo naj plača račun za odpravo dohodnine?

V zadnjem času razburja našo javnost vprašanje dohodnine, katero predvideva v obliki, v kakoršni se pobira ta od ujedinenja v Sloveniji, Dalmaciji, Hrvatski in Vojvodini, tudi predlog zakona o neposrednih davkih, s katerim naj se izenači davčna zakonodaja v naši državi.

Ob razpravi v davčnem odboru Narodne skupščine so se uvedbi dohodnine uprli Srbijanci in dali signal za alarm, pred katerim je vlada kapitulirala in umaknila svoj predlog. Da ga predela v tem smislu, da izloči iz predlaganega davčnega sistema dohodnino, zato pa ostale davke poviša v taki meri, da bo pokrit tudi izpad, povzročen po odpravi dohodnine.

Dohodnina pri nas ni popularna. Prebivalstvo v Sloveniji se dohodnine do danes ni privadilo dasi se pobira že desetletja. Proti dohodnini je bil in je še vedno velik odpor. Največ se je netil ta odpor po trdi davčni praksi naših davčnih oblastev, ki pri ocenah za ta davek niso poznala prave mere. Še bolj pa je dohodnino diskreditiral zloglasni vojni davek, ki se je pobiral na istih odmerih podstavah kakor dohodnina. Nemalo je nepopularnosti pripomoglo tudi dejstvo, da dohodnina že po svoji strukturi stavlja na davkoplačevalce v formalnem oziru velike zahteve. Vsled tega je marsikomu odleglo, ko je zaznal za sklep vlade, da se dohodnina odpravi.

Nenačeto je pri vprašanju odprave dohodnine ostalo vprašanje kdo naj plača račun za to odpravo. Vlada si je to povsem enostavno zamislila: na račun odprave dohodnine naj se poviša davčna merila za druge davke. V tem oziru pridejo v poštev zemljiški davek, hišni davek, davek od podjetij in obrtov in rentni davek. Za repartitcijo izpada državnih dohodkov vs'ed odprave dohodnine davek od podjetij, ki javno polagajo račune ne more priti v ozir iz enostavnega razloga, ker se družbe dohodnine bile oproščene tudi po prvotnem predlogu, ki je po davčnem merilu za ta davek že kombiniral davek po donosu in dohodku.

Ako premotrivamo, kateri davek naj se zviša, da pokrije izpad dohodnine, pridemo do zaključka, da bo prisojilo iz zapuščine sedanje dohodnine jako težko. Ali naj se zviša zemljiški davek? Že tedaj, ko ni bilo govora o odpravi dohodnine, so se iz veljavnih agrarnih krogov čuli glasovi, da je ta davek visok, da je treba do golove meje oprostiti zemljiško rento itd. V agrarni državi, v kakoršni živimo si torej lahko mislimo, da bodo agrarci našli pota, da se odkrižajo te dedščine.

Ali naj se poviša hišni davek? Ta je že po oprostitvi vseh kmetijskih hiš tako okrnjen, da ne bo nosil znatnih dohodkov. Najemni davek pa, ki je že itak previsoko zamišljen, ne bi prenesel nobenega nadaljnjega poviška.

Tudi rentni davek nas ne bo rešil, kljub že sedaj visokim merilom, ker uči izkušnja, da kapital že naide pota, da se reši previsoke obremenitve. Najeklatantnejši primer za to je rentnina po našem sedanjem sistemu, katere se je po napovedi odmerilo za l. 1926 le okoli 100.000 Din.

Nehote se nam končno vsiljuje vprašanje, naj pri takem položaju prevzame vso zapuščino ravno trgovina, obrt in industrija?

Ali naj se davek od podjetij in obrtov, ki je že v predlogu predviden na 14% od doseženih do-

hodkov, še nadalje poviša? Ali naj plača račun za odpravo dohodnine ravno trgovina, obrt in industrija, katero danes v pravem pomenu besede davi že davek na poslovni promet? Ali naj se zapišejo smrti še oni ostanki trgovine, obrti in industrije, kateri že danes ob težkih gospodarskih prilikah bijejo trd boj za obstanek?

Trgovina, obrt in industrija v Sloveniji je že danes po davkih tako obremenjena, da jim država ne more naprtiti novih bremen, ako noče, da izpodkoplje eksistenčne pogoje za slovensko gospodarstvo. V gospodarstvu so potrebni čisti računi. Predno se vlada odloči, kako hoče kriti izpad dohodnini, naj da gospodarskim krogom vseh panog priliko, da pojasnijo svoj položaj. Šele, ko dobi izjave o povišanih davčnih merilih, naj ukrepa, kako se bo nadomestila dohodnina.

Proti dohodnini so se čuli iz najbolj merodajnih krogov prav resni pomisleki. Ako so ti pomisleki res stvarnega značaja, je prav čudno, da se ni nihče pri tem spomnil specialne dohodnine za trgovce, obrtnike in industrijce, to je davka od podjetij in obrtov. Ta davek naj bi se odmerjal po istih načelih kakor dohodnina. Ako se dohodnina odpravi, je potrebno, da se istočasno preuredi na načelih dohodninskega davka zamišljen stroj davka od podjetij in obrtov in opusti obdačevanje po dohodkih ter seže nazaj na sistem, ki je pri nas še danes v veljavi za občno pridobnino, to je na obdačevanje po zunanjih znakih in srednji donosnosti v okviru kontingenta, ki naj bi se določil za vsako posamezno pokrajino. Ako bi se kontingent pravično odločil, bi se spravile s sveta pritožbe o neenakomernosti davčnih bremen, država bi v naprej vedela, kolik bo donos davka in bi ne bila izpostavljena opasnosti, da bi davki ne donesli proračunjenega zneska.

Ko se predeluje davčni sistem, je potrebno, da se nujno razmislija tudi o kontingentiranju posameznih davčnih vrst, predvsem davka od podjetij in obrtov. Ob količkaj dobri volji je kontingentiranje tega davka mogoče in bi se dalo urediti tako, da bo ustrezalo temeljni zahtevi naše Ustave, da se davek plačuj po davčni moči in progresivno.

Ker mora vsak objektivni človek, ki zna logično misliti, priznati, da veljajo pomisleki, ki se čujejo proti dohodnini, v ravno isti meri tudi za specialno dohodnino trgovcev, obrtnikov in industrijcev, je povsem upravičena zahteva, da se v navedeni smeri preuredi tudi ta specialna dohodnina.

TRST BO PROGLAŠEN ZA PROSTO LUKO.

S 1. januarjem prihodnjega leta bodo mnoga italijanska pristanišča, med katerimi sta tudi Trst in Reka, progla-

šena za proste luke. Obe komisiji, katerim je bilo poverjeno proučevanje posameznih pristanišč na licu mesta, sta že skoro dokončali svoje delo. Sedaj se nahajata na Siciliji, kjer proučujeta položaj v pristaniščih Palermu, Messini in Cataniji, ki bodo morda imela radi svoje majhne oddaljenosti od Afrike, Balkana in Turčije, še največ koristi od te proglasitve.

POMEN INDUSTRIALIZACIJE POLJEDELSTVA ZA OBRT IN INDUSTRIJO.

O tem predmetu je razpravljaval avstrijski zvezni minister za poljedelstvo in gozdarstvo A. Thaler. Primerjal je sedanje kmečko gospodarstvo z gospodarstvom pred 30 leti in je poudarjal pomen intenziviranja poljedelstva za obrt in industrijo. Kmet ustvarja vrednote in mora svoje pridelke prodati, da dobi zanje industrijske izdelke. Ne smemo pozabiti, da mora kriti svoje delovne stroške in da si mora še nekaj prihraniti. Kmet da skupiček svojega dela industrijskim obratom in vsrka od tam industrijsko delo v obliki strojev in porabnih predmetov. Dvig kmetijstva je tudi dvig industrije in obrti. Prva naša naloga je, da propagiramo nakup lastnih poljedelskih pridelkov.

Stabilizacija lire.

19 LIR = 1 DOLAR.

Mussolini in finančni minister Volpi sta že dalj časa čisto na tihem pripravljala stabilizacijo lire. Finančni in industrijski krogi so jo pričakovali z mrzlično napetostjo. Dne 21. t. m. zvečer so stabilizacijo oficijelno sklenili in potem razglasili. Predpoldnem se je Mussolini dolgo časa razgovarjal s finančnim ministrom, ki se je bil povrnil iz Milana z važnih posvetovanj. Nato se je sestal ministrski svet k izredni seji in je sklenil, da se vpelje v Italiji zlata pariteta na bazi: 19 lir = 1 dolar, 9246 lir = 1 funt, 366 lir = 1 zlata lira. Od srede na četrtek je bil vladni odlok priobčen v Uradnem listu in je stopil v četrtek že v veljavo; to pa zato, da bi bil postavljen mednarodni finančni in trgovski svet pred gotovo dejstvo in da bi bilo preprečeno vsaktero špekulativno izrabljanje. Hkrati je bila izdana odredba, ki pravi: Glede na to, da je italijanska valuta dosegla končnoveljavno prenosljivost v zlató po fiksnih tečajih, se morajo vplačila, ki se plačujejo kot carinski davki, vplačevati pri carinskih uradih v novi zakoniti valuti.

S tem je zaključen proces, ki se je že dolgo časa vršil. Mussolini je hotel stabilizirati liro na podlagi: 90 lir = 1 funt; odločili so se pa za bazo: 9246 lir = 1 funt, S tem je podana tudi relacija do našega dinarja, ki je že dolgo stabilen. O posledicah nove stabilizacije bomo še govorili.

Komercializacija in reorganizacija državnih železnic.

(Poročilo zborničnega tajnika I. Mohoriča na plenarni seji zbornice dne 19. XII. 1927.)

Zadnja dva finančna zakona vsebujeta za ministra saobračaja dve zelo važni pooblastili. V finančnem zakonu za leto 1926/27 je Narodna skupščina pooblastila s čl. 133 prometnega ministra, da potome uredbe reorganizara celokupno prometno službo v naši kraljevini. Finančni zakon za leto 1927/28 pa pooblašča prometnega ministra s čl. 225, da izvede komercializacijo državnih železnic v najširšem smislu. Bližjih smernic in navodil, kako se naj izvrši reorganizacija odnosno komercializacija, finančni zakon ne navaja in je imel minister saobračaja v tem oziru popolnoma proste roke.

I. Reorganizacija prometne službe.

Prometni minister se je obeh pooblastil poslužil. Na podlagi prvega pooblastila je izdal dne 30. marca t. l. uredbo o organizaciji ministrstva za promet in prometno službo v kraljevini SHS, ki je bila objavljena v »Uradnem listu« z dne 24. avgusta t. l. št. 89 uredbe št. 380. Organizacijo prometne službe se je smatralo za popolnoma internu administrativno zadevo resorta in je bila ta uredba zato izdana brez predhodnega mišljenja in sodelovanja gospodarskih krogov.

Po izjavah merodajnih činiteljev je bil namen reorganizacije ki se je imele izvesti na podlagi te uredbe, da se poenostavi železniška uprava, odstrani nepotrebno pisarenje, strogo razmeji kompetenca posameznih organov, pojača nadzor nad vršenjem službe in s tem odgovornost posameznih organov, ki je dosedaj sploh ni bilo, ker je vsak spis romal od ene instance k drugi. Na ta način se je zanikšalo, da bo mogoče izvesti znatne redukcije pri železniškem oboju in tako prihraniti velike vsote na izdatkih. Zmanjšati režijski stavek železnic, poboljšati bilanco železnic, pokriti deficit in še doseči prebitke, ki bi omogočali, da se ustrezne gospodarskim zahtevam po znižanju železniške tarife. Medtem pa ta uredba, ki je, kakor rečeno, že od meseca junija v veljavi in se tudi praktično že izvaja, dosedaj ni niti z daleka izpolnila ciljev, ki so bili na njo stavljeni.

Dobra stran te uredbe je, da predvideva sodelovanje gospodarskih krogov pri reševanju železniških vprašanj s tem, da ustvarja poleg že obstoječega tarifnega odbora kot nov posvetovalni organ pri ministrstvu saobračaja prometno-gospodarski odbor, v katerem so zastopane vse zbornice po svojih delegatih in katerega naloga je, da oddaja mnenje o važnih vprašanjih obče politike ministrstva za

promet glede na obrambo države in na napredovanje celokupne delavnosti.

Senčna stran uredbe pa je, da uveljavlja popolno centralizacijo železniške uprave v Generalni direkciji ter odvzema oblastnim direktijam mnogo od njihove dosedanje kompetence, ukinja od dosedanjih osem kar štiri oddelke ter daje oblastnim direktijam lelokrog izključnih izvrševalnih oblasti po vzoru bivših madžarskih obratnih ravnateljstev. Na podlagi te uredbe sta bila v ljubljanski direkciji s tekočim mesecem likvidirana oddelka za komercialno, kakor tudi za ekonomsko službo, dočim imata biti računski in finančni oddelek likvidirana koncem letošnjega finančnega leta z dne 31. marca 1928. Osoobje, ki je bilo zaposleno po ukinjenih oddelkih, je bilo obenem s prenosom agend prideljeno prometnemu odnosno administrativnemu oddelku pomembnejših redukcij in vsled tega prihrankov dosedaj na podlagi te reorganizacije še ni zabeležiti. Zato tudi ni dosežen glavni namen reorganizacije v pozitivnem smislu, da bi se namreč zmanjšala režija, pač pa že občutijo naši gospodarski krogi negativne posledice ukinitve imenovanih oddelkov. Te se kažejo predvsem v tem, da se bo v bodoče nabavljalo skoro ves material za železnice centralno potom ekonomskega oddelka Generalne direkcije, kar pomeni samo po sebi za naše gospodarske kroge občuten udarec. Materijelni izdatki za blago, ki so ga nabavljale direkcije potom licitacij, so znašali brez premoga skoro 200 milijonov dinarjev letno. Železnica potrebuje velike množine gradbenega materiala vseh vrst, železa, mazilnih olj in drugega strojno-tehničnega ter pisarniškega materiala, ki so ga dobavljali direktijam po večini neposredni interesenti. S centralizacijo teh dobav v Generalni direkciji izgubljajo naše tvrdke veliko na svojem poslovnem prometu, ker je praktično pri sedanjih tehniki licitacij težko pričakovati, da bi se moglo naše trgovstvo in obrtništvo, pa tudi industrija v večjem obsegu udeleževati licitacij v centrali. Sicer predvideva uredba, da sme oblastni direktor vršiti po točki 28 čl. 29 nabavke materiala do zneska 100.000 dinarjev, vendar so najglavnejše skupine materiala a priori pridržane centralnemu nabavljanju Generalne direkcije, med njimi ves les in gradbeni material, premog, železo, stroji, delavniško orodje in material za delavnice, mazila in sredstva za razsvetljavo, laki, barve, obleke, obutev, material za opremo vagonov, pisarniški inventar in pisarniške potrebščine.

Kakšna bo v okviru izdane uredbe praksa pri nabavljanju materiala, nam da slutiti dejstvo, da Generalna direkcija že sedaj nabira podatke, koliko bodo rabile posamezne oblasti

LISTEK.

Iz mesta na pesku.

Berlin, sredi decembra.

Že zadnjič sem omenil »Tietza« v toliko, da se mislim nanj še povrniti. Kdor je bil kdaj tu, ve, kaj pomeni to ime. Ni reven človek ta gospod, temveč mu njegovo imetje morda marsikdo zavida. Je namreč lastnik več modernih velikih trgovskih hiš, takozvanih »Kaufhausov«.

V teh hišah, ki so po več nadstropij visoke, dobite vse, kar si le morete misliti. S tem je tudi vse povedano in mi predmetov ni treba naštevati. Na pripravnem mestu je v hiši tudi velika restavracija, brivnica, knjižnica, prodajalna voznih listkov in gledaliških vstopnic in ne vem kaj še. Z eno besedo — samo polne denarnice je treba in domovina je rešena.

Organizatorjem teh ogromnih trgovin je gotovo delala veliko preglavico blagajna in oddaja blaga obenem s preventivnimi sredstvi proti tatvinam. Rešili so ta problem — po vzorcu ameriških trgovskih hiš najbrže — v glavnem prav dobro. Pri vsaki stroki je namočena posebna blagajna z oddelkom za zavijanje in izdajo blaga — takih blagajni je po tristo približno v eni hi-

ši! Že to dejstvo pričča, kolik promet mora biti v njih. Slaba stran takih trgovin pa je v tem, da človek pri nakupovanju ravno radi teh blagajni zgu- bi mnogo časa, ker mora pri vsaki nekoliko čakati: dobijo se tudi zbiralni listki, s katerimi je vse nakupljeno blago mogoče plačati naenkrat, vendar je tudi to zamudno.

Kako lastniki pri vsem tem »odrežejo«, ne vem natančno, kolikor pa sem iz razgovorov s prodajalci razvidel, gre mnogo blaga iz trgovine gratis, ker ga — pokradejo. Čudno to ni, ker je blago razstavljeno po prodajnih mizah, kjer ga roka podjetnega »kupca« prav lahko doseže. Pri manufakturi to ni toliko nevarno, kot pri kratkem blagu ali pa pri optičnih predmetih, fotografskih aparatih in podobni robi.

Eno pa je gotovo, in to je znanstveno dokazano, namreč, da režija teh podjetij v primeri z manjšimi ne pada, temveč se večja, krije pa ta prirastek na režiji razlika v ceni pri nakupu na debelo.

Enaka tvrdka, kot Tietz, je tudi Wertheim, ki ima ravnokako več hiš. Po mojem mnenju pa jo Tietz, kar se sodobnosti tiče, prekaša.

Reklama njihova je seveda tudi velikosti tvrdk odgovarjajoča. Za Božič ima vsaka hiša kako posebno privlač-

nost, mnogokrat vprizoritev kakšne pravljice iz »Tisoč in ene noči« v slakah. Seveda to vleče in samo v ta namen je pri dotičnih oddelkih po par rediteljev. Tako ima n. pr. Tietz na Alesandrovem trgu »Čarobno svetiljko« s krasnimi svetlobnimi efekti. Malčkov seveda mrgoli.

Poleg časopisne reklame so zlasti važna izložbena okna, ki jim gre vsa čast. Mojo pozornost so vzbudili predvsem pripomočki zanje. Prav mnogo operirajo aranžerji s posrebljenimi in pozlačenimi — s papirjem prevlečenimi — valji najrazličnejših dimenzij in v najraznovrstnejših pozicijah. Efekt je presenetljiv, kakor je sredstvo enostavno. Svoj del doprineše, kar je razumljivo, spretna razsvetljava izložb, tako da je celoten vtis prav dovoljen in bi našim izložbenim aranžerjem le privoščil, če bi se jim kaj enakega posrečilo.

Pri tem pa ne uspe mogoče samo izložba, ki ji je predmet n. pr. svila, brokat in podobno, temveč je ravno tako efektna tudi ona, kjer je skoro s samimi napisi in par steklenicami povedano, kako napraviš iz likerjeve esence prvovrsten liker. V tem pa ravno tiči umetnost.

Še nekaj o plačevanju in izdaji blaga v trgovinah. Tako pri imenovanih tvrdkah, kot tudi pri velikih večini drugih

trgovin in od teh pri mnogih malih, celo, dobi kupec blago, ko plača in mu blagajničarka na listku to potrdi s štampiljko. Mislim, da je to prav na mestu in ker ni združeno s prav nikakimi stroški, bi bilo primerno, če se tudi pri nas splošno upelje. S človeškimi slabostmi je treba vedno računati in gornji način je zato prav prikladen.

Berlinčani pravijo, da že dolgo ni bilo take zime, kot je letošnja — če je vse točno, prepuščam odgovornost njim. Res pa je, da je suho vreme že precej dolgo z majhnimi izjemami, in je celo padlo par milimetrov snega. Za Berlin redkost.

Na Božič se vse pripravlja. V nedeljo, 12. decembra — pravijo ji »serbrna nedelja« — je bil začetek nakupovanja, 18. decembra je »zlata nedelja«, ko bo božično nakupovanje doseglo višek. Pred vojno so imeli tudi »bakreno nedeljo«, ki je pa sedaj ne poznajo več. Trgovine so ob teh nedeljah ves dan odprte. Zato je gnječa po ulicah izredna. Po nekaterih delih se zdi, kot da bi se prelivala neka gosta snov in prometni redarji imajo s to reko prav mnogo posla, tako da jim niti bele ročavice in holji ali manj visoki piedestali ne pomagajo.

direkcije pisarniških potrebščin in da v zadnjem polletju ni bilo nikakih razpisov tozadavnega materijala, ki se je prejšnja leta nabavljala licitacijskim putem pri tukajšnjih trgovcih. Že pri dosedanjih dobavah je delala državna tiskarna v Sarajevu, ki je oproščena davkov in taks, konkurenco našim tiskarskim podjetjem, ker je stavila na ta način lahko 1 do 2% nižje cene za tiskovine in tako dobila dobave, ki bi morale praviloma pripasti našim tiskarskim podjetjem. Ker ako odračunamo od ofert privatnih tiskarn 1% prometni davek in 2% odbitek takse na pogodbe in 1/2% kolek za račune, bila bi ponudena cena domačih podjetij v mnogih primerih nižja, kakor pa ponudba državne tiskarne. Posebno neugodna pa bo posledica reorganizacije radi centralizacije reklamacijske službe in povračila vozarin pri Generalni direkciji. Praktično stranke sedaj še ne občutijo teh posledic, ker je bil komercialni oddelek, ki je dosedaj pri direkciji to službo vršil, šele pred par dnevi ukinjen. Toda v kratkem se bodo pokazale, ker Generalna direkcija ni ustvarila zadostnih predpogojev, da bi bila s svojim aparatom v stanju zmagati in ekspeditivno reševati mnogobrojne reklamacije in odškodninske vloge. Ko je svoječasno zbornica v tej zadevi posredovala, se nam je reklo, da je centralizacija potrebna, da se uvede enotna praksa v rešavanju reklamacij in odškodninskih zahtev, ki je sedaj pri raznih direkcijah zelo različna. Ko pa bo enkrat praksa enotna, potem se bo eventualno lahko zopet ta služba deloma decentralizirala.

Kakor pozdravljamo na eni strani vsako reformo, ki stremi za tem, da se nepotrebno pisanje in zavlačevanje rešitev aktov odpravi, odgovornost železniških organov pojača, se na podlagi dosedanje prakse izvajanja centralizacije, kakor tudi z ozirom na nezadostno organiziranost Generalne direkcije z odredbami navedene uredbe ne moremo strinjati in sem zato na zadnji anketi v Beogradu po nalogi zborničnega predsedstva podal najodločnejšo izjavo proti demontiranju oblastnih direkcij, kršenju njihovih kompetenc in centralizaciji naštetih agend ekonomske in komercialne stroke.

(Konec prihodnjik.)

Ljubljanska borza.

Tečaj 23. decembra 1927	Povpreševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Berlin 1 M	13'545	13'575
Curib 100 fr	1094'—	1097'—
Dunaj 1 šiling	7'985	8'015
London 1 funt	278'50	277'30
Newyork 1 dolar	58'5	58'75
Praga 100 kron	167'95	168'75
Trst 100 lir	299'—	301'—

Od septembra 1924 do 31. oktobra t. l. je prejel reparacijski agent od Nemčije 38887 milijard zlatih mark. Ta številka da misliti. Saj je v resnici reparacijski problem vprašanje, okoli katerega se suče vse nemško gospodarstvo in preko katerega ni mogoče kar tako preiti. Je to življensko vprašanje Nemčije, pri čemur je težko reči, kdo ima večji interes na tem, da se reši. Javnost se njegove resnosti v polni mери zaveda, po drugi strani pa tudi ve, kako daleč smejo zmagovalci iti. Zoga, ki jo napihujejo na zapadu, je namreč ravnotako podvržena naravnim zakonom kot vsaka druga in če počti? Ja, kaj pa potem, če počti? O tem so si danes na jasnem i eni i drugi, zato je vse bolj previdno in Parker Gilbert svetuje — zdaj tu, zdaj tam.

Da Nemci s skrajno konsekvenco ne računajo, je gotovo. Posrečilo se jim je tudi prepričati merodajne kroge o svoji dobri volji in res je, da je to voljo marsikje tudi opaziti, vendar samo s pridržkom, namreč svojim obvezam so pripravljani zadovoljiti — kolikor morejo, ne več.

Pri takih razmerah je tudi to mnogo in zato se zatekajo k novemu realnemu sredstvu — k racionalizaciji gospodarstva, ki jo propagirajo ob vsaki priliki in ki je brez dvoma v stanju, pomagati državi na noge. Kakšne bodo po-

ADRIA

prašek za pecivo
in
vanilin sladkor
priznано najboljši!

Odklanjajte slične a manjvredne tuje izdelke!

Iz naših organizacij.

Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani sporoča: Za »Trgovski ples«, ki se bo vršil v soboto dne 14. januarja 1928 ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union, vlada vesplošno zanimanje in obeta biti v resnici ena naj-sijajnejših plesnih prireditev letošnje plesne sezije. Prireditveni odbor je s predpripravami neumorno na delu, tako da bodo udeleženci prav prijetno presenečeni. Opozorjamo na to elitno prireditev že danes.

Trgovke! Od soprogov zahtevajte za noveletno darilo, da Vas zavarujejo pri Trgovskem dobrodelnem društvu »Pomoč« v Ljubljani, Beethovnova 10.

Trgovina.

Trgovska pogodba s Turčijo. V našem zunanjem ministrstvu zbirajo in pregledujejo že dalj časa material za pogajanja o trgovskih pogodbah s Turčijo. Važnost te pogodbe bo velika zlasti za južne in za severozahodne kraje naše države, torej tudi za Slovenijo. Jug izvaža v Turčijo deloma že sedaj sir in živino, naši kraji pa industrijske izdelke. Pogodba bo ta izvoz vsekakor zelo dvignila. Pogajanja se bodo pričela najbrž na koncu januarja.

Trgovinski in industrijski biro za bližnji vzhod v Atenah. V Atenah se je osnoval trgovinski in industrijski biro za bližnji vzhod, ki ima namen, da organizira v Atenah permanentno mednarodno razstavo poljedelskih in industrijskih proizvodov. Biro daje trgovcem in producentom na razpolago prostore, skrbi za reklamo potom svojega biltena in ima na razpolago tudi skladišča za blago, koje se prevažajo čez Atene (Pirrei). Ministrstvo trgovine in industrije je prosilo Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, da o gornjem obvešti vse svoje interese s pripombo, da v primeru, da pošljejo svoje proizvode biroju za permanentno razstavo, pošljejo obenem tudi podatke o izvoru, količini in ceni proizvodov. V kolikor bi interesi potrebovali še podrobnejših informacij, jih morejo dobiti pri našem generalnem konzulatu v Atenah.

Semenj v Lille se vrši od 6.—22. aprila 1928.

sledice te racionalizacije za konkuren-te, če vpoštevamo žilavost, s katero se je bodo Nemci lotili, ni težko predvideti, zato velja zanj skrajna opreznost in — posnemanje.

Racionalizacija, in sicer prav povsod, bi bila tudi pri nas na mestu, zato o metodah, ki jih nameravajo vpeljati Nemci, mogoče prihodnjik kaj več.

TVORNICA KEM. IN OIL. BARVIKOV. FIRNEŽA IN ŠTETKILJA DRUŠTA Z. OZ. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI COPICI
TERPENTIN FIRNEŽ
STROJNO ODELSKE BARVE
UMETNIŠKE BARVE PRAŠNO ODELSKE BARVE
PRISNE ODNATE BARVE

PRODAJALNA DUNAJSKA C. 14 LJUBLJANA
POLEGTROVINA SCHNEIDER EVEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE NAROČNIKOM IN PRIJATELJEM „TRGOVSKEGA LISTA“ ŽELITA UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO.

Industrija.

Angleški barvni trust. Svoj čas, ko se je izvršilo združenje štirih največjih angleških barvnih tovarn, je imel angleški barvni trust ogromno glavnic 56 milijonov funtov. Velik del glavnice pa ni bil vplačan, ker so računili s tem, da se bo izvršila izmenjava delnic z nemškimi barvnim trustom. Ker so se pogajanja z nemškim trustom sedaj razbila, je dal občni zbor upravi pooblastilo, da izda še ne izdane vrednostne delnice po svojem preudarku.

RAZNO.

»Kupčija z Rusijo«. Z naslovom »Das Geschäft mit Rußland« sta izdala dr. O. Deutsch in I. F. Losinsky aktualno brošuro, ki obravnava kot praktični vodnik za trgovce početek in izvedbo kupčijskih zvez s Sovjetsko unijo. Pisateljema se je posrečilo, da sta to zelo težko tvarino obdelala tako objektivno in tako lahko umljivo, da more dobiti v knjigi vsako pobudo in dragocene praktične nasvete. Založba: »Finanznachrichten«, Wien III., Marxergasse 1.

Ogrski tobak. Ogrska tobačna produkcija je v zadnjem času v znamenju stalnega kvantitativnega nazadovanja. Dočim je znašal tobačni pridelk v letih pred vojsko povprečno 500.000 stotov, so pridelali v letu 1925/26 samo 153.000 stotov. Danes stane producenta 1 stot = 100 kg povprečno 83 pengö. Ker plača monopolna uprava za stot samo 75 pengö, bi morali pridelovalci delati z zgubo, in zato rajši pridelovanje tobaka opustijo.

Južna Afrika naroča na Nemškem. — Južnoafriška železniška uprava je oddala dobavo 90 lokomotiv šestim nemškim tvrdkam. Ponudbe so prišle razen iz Nemčije tudi še iz Anglije, U. S. A. in iz Italije. Vedeti moramo, da je Južna Afrika angleški dominion. Ta nemški uspeh je Angleže zelo razburil, zlasti še ker v Južni Afriki izjavljajo, da je bil med vzroki odločitve za Nemčijo tudi ta, da morejo nuditi nemške tovarne vsled daljšega delovnega časa tudi nižje ceno. Naročilo znaša 11,200.000 mark, je torej zadosti visoko. Seveda pa še ne gre toliko za višino zneska, temveč za dejstvo samo, da je odnesla Nemčija zmago v tekmovalstvu s tako močnima konkurentoma, kot sta Anglija in U. S. A.

Drobne vesti. Beremo, da bo najela naša vlada novo veliko investicijsko posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev. Emitirano bo najbrž v Londonu. — Število brezposelnih v Avstriji se je dvignilo v prvi polovici decembra za 21.300 podpirancev in je naraslo na 121.000 podpirancev oseb, skoraj tako visoko kot lani. Rekli smo že, da je to sezijski pojav. — Veliki dotok deviz v zadnjem času je dvignil kritje Avstrijske Narodne banke na 90-1%; odtok bankovcev 9717 milijonov. — Zaposlenost pri Alpine Montan je začela popuščati in so pričeli z odpušcanjem delavcev. — Na Poljskem bodo ustanovili eksportno zavarovalno društvo, h kateri bo prispevala vlada z 10 milijoni zlatov. Gre v prvi vrsti za izvoz v Sovjetsko Rusijo, ki je slejkoprej še zmiraj zelo riskanten. — V Italiji so imenovali odbor za študij obratovanja v prostih pristaniščih. Ta odbor je svoje delo končal in je prišel do zaključka, da se morajo carinske meje v obratovanju prostih pristanišč odpraviti. Zaenkrat bodo napravili deset prostih pristanišč. »Trst in Genova naj postaneta najvažnejši središči narodne pomorske trgovine z .nozemstvom.« — Na Ogrskem so ustanovili novo veliko papirnico, ki bo izdelovala v prvi vrsti rotacijski papir in bo mogla kriti velik del ogrske potrebe. Polno vplačana delniška glavnic nove družbe znaša 3 milijone pengö. — Eksport tekstilij iz poljskega okraja Łódź je znašal v novembru 392.500 kg v vrednosti 5.4 mil. zlatov in je napram prejšnjemu mesecu (535.500 kg in 6 mil. zlatov) nazadovol tako po teži kot po vrednosti. — Italijansko lire so stabilizirali tako, da je 10 lir enako dolarju, 92.46 lir pa 1 funtu. »Več tozadeven članek.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. decembra t. l. ponudbe glede dobave gledalnih stekel in prozornih šip; do 30. decembra t. l. pa glede dobave 30.000 komadov tračnih žebeljev. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem in strojnem odeljenju te direkcije. Dne 31. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede oddaje kolodvorske restavracije v zakup.

Prodaja. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 28. decembra t. l. ponudbe glede prodaje lesa.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani, dne 15. dec. 1927. Govedina: V mesnicah po mestu 19 Din. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 19, II. 15 do 17, III. 9 do 13, jezika 17 do 20, vampov 8 do 10, pljuč 8, jeter 17 do 19, ledic in možganov 17 do 20, loja 5 do 10 Din. — Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 22.50, II. 20, jeter 25 do 27.50, pljuč 19 do 20 Din. — Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 25, II. 20 do 23, pljuč 10, jeter 15, ledic 25, glave 7.50, parkljev 6, slanina trubošna 23, slanina ribe in sala 25, mešane 24, na debelo 23.50, masti 28, gnjati 30 do 35, prekajenega mesa I. 30 do 32.50, II. 25 do 27.50, prekajenih parkljev 8 do 10, prekajene glave 10, jezika 35 Din. — Drobica: 1 kg kostrunovega 13 do 14, kozličevine 20 Din. — Konjske meso I. 8, II. 6 Din. — Klobase: 1 kg krakovskih in debrecinskih 40, hrenovk in safalad ter posebnih 32, tlačenk in svežih kranjskih 20, polprekajenih kranjskih 22 do 35, suhih 50, prekajene slanine 25 do 30 Din. — Perutnina: Piščanec večji 20, kokoš 25 do 40, petelin 25 do 30, raca 25 do 30, domač zajec, manjši 10 do 15, večji 18 do 25 Din. — Divjačina: Divji zajec 40 do 60, 1 kg srne 20 do 30 Din. — Ribe: 1 kg karpa in linja 25, ščuke 28 do 30, postvri 60, klina in mrele 15, pečenke 10 Din. — Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2.50 do 3, surovega masla 40 do 44, čajnega masla 50 do 60, masla 44, bohinskega sira 28 do 32, sirčka 10, eno jajce 1.75 do 2 Din. — Pijače: 1 liter starega vina 14 do 20, novega 16 do 20, 1 čaša piva 3, vrček 4 do 4.50, steklenica 5.25 do 6.50 Din. — Kruh: 1 kg belega 6, črnega in rženega 5 Din. — Sadje: 1 kg luks. jabolk 8, I. 7, II. 6, III. 4 do 5, ena oranža 1.50 do 8, limona 0.75 do 1, 1 kg rožičev in fig 10, dateljnov 24, mandeljnov 48, orehov 10, oreh. jederc 32, suhih češpelj 10 do 12, suhih hrušk 8 Din. — Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 64 do 72, Santos 48 do 52, Rio 36 do 40, pražene I. 90 do 100, II. 78 do 80, III. 56 do 60, kristalnega belega sladkorja 14.50, v kockah 16.50, kavne primesi 20, riža I. 12, II. 8.50, 1 liter nam. olja 18, jedilnega olja 16, vinskega kisa 4.50, navadnega kisa 2.50, 1 kg morske soli 2.50, kamene 3, celega popra 62, mlelega 64, paprike III. 28, 1 liter petroleja 7, 1 kg teštenia I. 12, II. 10, prahnega luga 3.50, čaja 80 Din. — Mleviski izdelki: 1 kg moke št. 00 5.75, št. 0 5.50, št. 1 5.25, št. 2 5, št. 4 4.50, št. 6 4, kaše in ješprenja 6 do 7, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2.50, koruzne moke in koruznega zdroba 3 do 4, pšeničnega zdroba 6 do 7, ajdove moke I. 9, II. 6 do 8, ržene moke 4.50 do 5 Din.

Izšla je Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,

ki ima 266 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obražtan.

Letoča obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih
tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg 12

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1869.

Telefon št. 2016.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Poštni ček 10.533.

Ustanovljena leta 1889.

LJUBLJANA, Prešernova ulica.

Stanje vložnega denarja nad 250 milijonov dinarjev

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tek. račun in sicer proti naugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odovedi v tekočem računu najvišje možne obresti.

Stanje vložnega denarja nad 1000 milijonov kron

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana s vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, t. e. je denar tu popolnoma varen.

Nabava furaže.

Pri štabu Komande 8. žandarmerijskega polka se bo vršila dne 24. januarja 1928 ob 11. uri prva ustmena licitacija za nabavo furaže (konjske krme), potrebne za ljubljansko garnizijo, in sicer za:

- 6250 kilogramov ovsu,
- 7400 kilogramov sena in
- 2500 kilogramov slame.

Pogoji se morejo vpogledati vsaki dan med uradnimi urami pri navedeni komandi. — Kavcija znaša 5% od celokupne vrednosti nabave (tuji državljani 10%).

E. Br. 13.922.

Iz pisarne Komande 8. žandarmerijskega puka v Ljubljani, dne 20. decembra 1927.

Malinovec

zajamčeno pristne, izborne kakovosti, izdelan samo iz pravih gorskih malin, kakor tudi neoslajen MALINOV SOK (Succus), prodaja v vsaki množini po zmeranih cenah v trinca

„ALKO“

družba z o. z. LJUBLJANA, Kolizej.

Trygovci in industrijci

TRGOVSKI LIST!

se priporoča za oglašanje

novoletnih insertov!

Trajno in korstno darilo za Božič in Novo leto je šivalni stroj znamke Gritzner in Adler v raznih oprelih. — Do Božiča znatno nižane cene. Edino le pri Josip Petelincu, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika (b vodi). — Tudi na obroke. Oglejte si razstavo brez obveznosti nakupa.

MIRTNE vence in šopke za poroke najnovejših oblik, božične prtičke (rutice), umetne cvetlice in peresa, nagrobne vence l. t. d. nudi po konkurenčnih cenah Cvetličarna Podčetrtak Lastnik: RADO PREGRAD. Specijalizeta: Mirtni venci in šopki.

Brzjavlj: Krispercoloniale Ljubljana. - Telefon šte. 2263.

ANT. KRISPER COLONIALE

Ljubljana.

Lastnika: ALOJZIJ LILLEG in JOS. VERLIČ.

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago. — Točna postrežba.

Veletrgovina A. ŠARABON v Ljubljani

priporoča

špicerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželna pridelke. - Raznovrstno rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave s električnim obratom. Ceniki na razpolago!

VINO CET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

Tovarna perila „TRIGLAV“

Ljubljana, Kolodvorska ul 8 priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega moškega perila.

VELETRGOVINA kolonijalne in špicerijske robe IVAN JELAČIN LJUBLJANA

Zaloga sveže pražane kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

„KVERTA“

DRUŽBA Z O. Z.

tvornica kuvert in konfekcija papirja

LJUBLJANA

Vožarski pot šte. 1 Karlovska cesta šte. 2.

„Trgovski list“

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

se priporoča p. n. trgovcem, industrijcem in obrtnikom za naročanje, razširjanje in inseriranje.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA GREGORČIČEVA 23

TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posejnice itd. * LASTNA KNJIGOVESNICA. * TELEFON. ŠT. 2352.